

[O. C. Heilesen.]

herhjemme, vilde de arbejde for Løsningen af et Problem, der uden Modsigelse tør betegnes som et af de største i Nutidens Retspleje. En Støtte for Løsningen vil man sikkert kunne finde i de engelske Retsregler om Ansvar for illoyale Referater og Kommentarer, der formentlig bør tages op til Overvejelse ved den Revision af vor gamle, fra 1851 stammende Presselov, der formentlig maa komme. Thi hvis man paa nært Hold og med nøje Kendskab til alle Detailler har haft Lejlighed til at følge en Retssag, vel især, hvis den berører politiske eller andre stærkt skillende Interesser, vil man ogsaa have haft Lejlighed til at se det stærkt ensidige Referat, der i det væsentlige kun medtager, hvad der stemmer med det Resultat, der ønskes, og som ingenlunde behøver at stemme med det Billede, en objektiv og eksakt Gengivelse af alle Kendsgerninger giver. Derfor vilde det — jeg gentager det — maaske være det mest betydningsfulde Fremskridt med Hensyn til de Mangler, der klæber ved Offentlighedsprincippet, om det kunde lykkes at faa gennemført dels i den Maade, hvorpaa Pressen behandler svævende Retssager, og dels i vor Presselovgivning de Bestemmelser, der er gældende i saa Henseende i England og i engelsk Ret.

Jeg skal dernæst gaa over til en anden Gruppe Ændringsforslag, om hvilke jeg vil gøre nogle Bemærkninger, nemlig de Ændringsforslag, der berører Domstolenes Ordning og Dommerne. Jeg maa her sige, at jeg allerede ud fra lignende Betragtninger som de nys anførte maa være betænkelig ved de Ændringsforslag — det er Nr. 10, 11 og 47 —, der gaar ud paa at indføre offentlig Votering i Højesteret. Navnlig i Straffesager tror jeg, det i mange Tilfælde vil kunne virke meget uheldigt, ikke mindst for den tiltalte. Vi tænker os, at den offentlige Votering i Straffesager vil kunne blive behandlet paa lignende Maade, som vi nu ofte ser Retssager behandlet. Da vil den offentlige Gengivelse kunne blive en Lidelse, en Tortur overfor tiltalte, en Uret mod tiltalte. I visse Sager vil derimod offentlig Votering, i alt Fald fra det berørte Synspunkt, være uden Betænkelighed. Det er derfor for saa vidt beklageligt, at man ved Retsplejeloven, vistnok uden Modsigelse fra nogen Side, afskaffede Bestemmelsen i § 2 i Lov af 8. Marts 1856 om, at den Gengivelse af de Grunde, hvorpaa Højesteretsdommen blev bygget, der ifølge § 1 skulde finde Sted, efter Højesterets eget Valg kunde finde Sted enten ved skriftlig Meddelelse af Grundene

eller ved offentlig Stemmeafgivning. Der kan dog i en fordomsfri Overvejelse af dette Spørgsmaal heller ikke ses bort fra, at med Undtagelse af Englands og Norges udelukker alle andre, ogsaa de nyeste, Retsforfatninger Tilhørerne fra Adgang til at overvære Dommernes Raadslagninger og Afstemninger.

Det blev nævnt af en af de ærede foregaaende Talere, at man ikke tidligere havde haft noget Kendskab til min Stilling til Spørgsmaalet: offentlig Votering. Jeg har allerede i Rigsdagssamlingen 1925—26 gjort Rede for mit Standpunkt dertil, men paa den givne Foranledning og efter de Udtalelser, der er fremsat her i Dag, vil jeg gerne ganske kort trække Hovedlinierne op i mit Syn paa dette Spørgsmaal.

Man har henvist til, at andre Lande har offentlig Votering, og jeg har allerede nævnt, at andre Landes Retsforfatninger, selv de nyeste, ikke har gennemført dette Princip, bortset fra England og Norge (*Holstein: De Forenede Stater*). Hvad nu specielt England angaar, stiller Forholdene sig dér paa en ganske særlig Maade, der ikke tillader nogen Følgeslutning til danske Forhold, og noget lignende vil gælde det Land, der blev nævnt i Afbrydelsen, de Forenede Stater; ogsaa dér stiller Forholdene sig paa ganske særlig Maade. For Englands Vedkommende kan i hvert Fald en Sammenligning ikke drages, ikke blot paa Grund af den ganske særlige Beskyttelse for Domstolene, der følger af de strenge og hurtige Straffe for ethvert respektstridigt Forhold overfor Domstolene, enhver *contempt of court*, men ogsaa i det hele taget paa Grund af den overordentlige Autoritet, de engelske Domstole har ifølge engelsk Folkekarakter og Retsudvikling. Hvor forskellige Forholdene er, fremgaar bl. a., hvad jeg ogsaa ved tidligere Lejlighed har nævnt, deraf, at de engelske Love trods Teorien om Parlamentets Almagt ikke sjælden gøres til Genstand for den mest skaanselsløse Kritik fra Dommernes Side, naar de ikke stemmer med *common law*, den Ret, der bliver til paa anden Maade end gennem Love, hovedsagelig gennem Domspraksis. Jeg erindrer fra Dr. Lies Afhandling om Domstolene og Grundloven en Beretning om en engelsk Dommer, der sagde til en Advokat, som paaberaabte sig en Lov: Tænk blot ikke paa denne Lov! Tag den bort! De, som har lavet den, har intet forstaaet af engelsk Ret! Det er jo et karakteristisk Udtryk for den Forskel, der i saa Henseende gør sig gældende mellem engelske og danske Forhold.

Mere Vægt har naturligvis Henvisningen til Norge, men hvis man vil paaberaabe sig